

Projekat finansira
Evropska Unija
Project funded by
the European Union

Ministrastvo rada,
zaposljavanja i socijalne politike
Ministry of Labour,
Employment and Social policy

Specijalno izdanje

U ovom broju biltena, predstavljamo vam opštinske projekte socijalne inkluzije koji se sprovode uz bespovratnu finansijsku pomoć Evropske unije od ukupno 2,6 miliona evra. Opštine su nam poslale svoje uspešne priče, vesti i svedočanstva o mnogim koristima i vrednostima koje su nove usluge donele njihovim zajednicama. Zahvaljujemo se svim opštinama koje su poslale priloge i fotografije za ovaj broj biltena.

Broj 2, novembar 2012, Beograd

Fast Facts

Fast Facts je bilten projekta za *Unapređenje prava, zapošljavanja i životnih uslova izbeglih i raseljenih lica u Srbiji.*

U ovom broju :

Priče u fokusu:

- Mali grad velikog srca
- U Alibunaru niste sami
- Korak ka solidarnosti
- Bolji život za sve
- Lepa starost uz prijatelje
- Dani ispunjeni vedrinom
- Priča iz života
- Širom otvorena vrata
- Okrugli sto povodom projekta „Zadovoljavanje potreba starijih izbeglica i interno raseljenih lica”
- Humanost na delu
- Kad kuća oživi
- “Hvala vam što postojite...”
- Avantura za srećniju budućnost
- Projekat pomoć u kući otvara prozor u svet
- Život uz podršku nudi nova znanja i druženje
- Kućnom negom do socijalne inkluzije
- Dnevni centar pomaže zblizavanje u zajednici
- Svi smo mi isti kad imamo jednake šanse
- Pomoć u kući za najugroženije stare stanovnike
- Korak ka inkluziji
- Pomoć za 83 porodice
- Zadovoljni korisnici, ali i zaposleni
- Korak ka životu u zajednici
- Centar za podršku porodici
- Zoran i Milka - „Zvezdarski šetači”

Vesti sa projekta

Fotografija broja

Dnevni centar u Temerinu

Projekat sprovode:
Project implemented by:

eptisa
REGIONAL OFFICE FOR SEE
www.eptisasee.com

Priče u fokusu

ALEKSINAC

Mali grad velikog srca

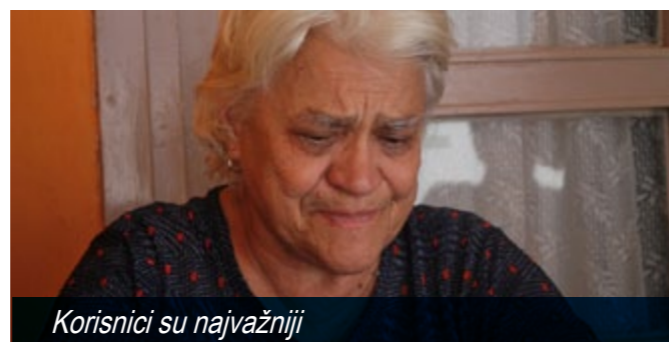

Zahvalnost za brigu

Od decembra prošle godine opština Aleksinac je u prilici da u okviru projekta "Otvorena vrata", podržanog od strane Evropske unije svojim sugrađanima, raseljenim licima sa Kosova i Metohije, pruži više od krova nad glavom. Uvedene su usluge gerontodomačice za ukupno 25 korisnika iz gradske i seoskih sredina, za 19 mališana školskog uzrasta iz raseljeničkih porodica organizovana je pomoć u učenju, uključena je i pomoć psihologa a kao jedna od najznačajnijih usluga je medicinska pomoć korisnicima.

"Bili su teški ovi zidovi u mom malom stanu pre nego što je došla Milica. Ona nije samo moja gerontodomačica ona je pre svega moj psihoterapeut. I ne samo ona već i svi ostali koji me redovno sada posećuju. Više nisam sam," korisnik Svetozar Ivanović, Aleksinac

Ukupno 87 korisnika od februara ove godine redovno obilazi medicinski tim koga čine lekar i medicinska sestra. Za sedam meseci trajanja projekta medicinski tim je imao više od 1000 poseta korisnicima u gradu Aleksincu i 21 selu aleksinačke opštine. Pored kontrole opšteg zdravstvenog stanja korisnika, merenja krvnog pritiska i nivoa šećera u krvi u sklopu ove usluge obezbeđena je i pomoć u lekovima. Korisnici, posebno oni u udaljenim selima, izuzetno cene što im lekar u kuću dolazi. - Koliko god delovao naporan terenski rad, ozarena lica korisnika,

Korisnici su najvažniji

njihove reči zahvalnosti i to što nas ispraćaju suznih očiju, najveća je nagrada za ovaj rad, kaže dr Javorka Zagorac i dodaje: "Učešće u ovom projektu dodatno oplemenjuje svakog od nas, a mene kao lekara posebno zato što je zdravstvena usluga u potpunosti okrenuta ka korisniku".

Po oceni članova projektnog tima iz Društva za razvoj kreativnosti - partnerske organizacije u projektu "Otvorena vrata", od posebne je važnosti konstantno praćenje zdravstvenog stanja korisnika i pomoć u lekovima što u mnogome predstavlja i finansijsko rasterećenje za korisnike. Prema evaluaciji medicinskog tima kod 40 odsto korisnika došlo je do poboljšanja njihovog zdravstvenog stanja.

Dosadašnji sveukupni rezultati projekta "Otvorena vrata" pokazuju da je u velikoj smeri smanjena društvena i socijalna isključenost raseljenih lica u aleksinačkoj opštini. Izgradjeno poverenje sa korisnicima, poboljšanje položaja raseljenih lica koji se sve manje osećaju kao građani drugog reda, zajedno sa ostalim projektnim rezultatima predstavljaće oslonac za neke nove projekte i podršku od strane opštine Aleksinac.

Podrška zajednice mnogo znači

ALIBUNAR

U Alibunaru niste sami

U društvu je sve lakše

Kada čovek dođe u određeno životno doba ili zbog bolesti nije više u mogućnosti da sve obavlja sam, potrebna mu je pomoć. Stari, slabo pokretljivi, nemoćni i bolesni u Alibunaru nisu sami. Naprotiv, 11. aprila dobili su mogućnost da uz pomoć asistenata žive ugodnije i to na mestu gde se osećaju najudobnije - u vlastitim domovima. Kroz uslugu pomoć u kući oni su dobili ne samo pomoć, već i podršku, lepu reč, a neki i prijatelje za ceo život. Nekima je potrebno skuvati ručak, nekima doneti namirnice, lekove, novine, platiti račune, odvesti ih do lekara, a nekima je dovoljno samo da ste tu.

U Alibunaru nisu sami ni oni koji nemaju posao niti izvore prihoda, a sposobni su i željni da rade i pomognu drugima. Posao asistentima donosi materijalnu sigurnost, ali im istovremeno pomaže da se osećaju korisno u društvu i da ponešto nauče iz iskustva korisnika. „Vreme provedeno sa korisnicima uliva mi samopouzdanje i optimizam, jer shvatam da i treće doba uz malo pomoći može biti i te kako lepo“ reči su jedne asistentkinje koja redovno obilazi 4 korisnika.

Svakog radnog dana 26 asistenata i 118 korisnika dele i dobro i zlo. Teše jedni druge u teškim momentima, rado se prisećaju nekih lepih uspomena i zajedno proživljavaju one sitne svakodnevne situacije. „Zajedno smo hvatale miša u sobi“, jedno je od iskustava koje su doživele korisnica i asistentkinja iz Banatskog Karlovca.

Raduje me što su korisnici zadovoljni mojim uslugama. I

meni i njima najteže pada rastanak i odlazak. Smatram da bi ovaj vid pomoći društvo trebalo da finansira kako bi postao redovan i siguran oblik brige o starima“ izjavila je asistentkinja Ljupka Olar.

U ovoj opštini oko trećinu stanovništva čine stari, od čega 1009 osoba ima potrebu za uslugom pomoć u kući. Istovremeno u opštini je nezaposleno oko 70% radno sposobnog stanovništva, uključujući IIRL i domicilno. Projektom „U Alibunaru niste sami“ koji podržava Evropska unija, opština Alibunar u partnerstvu sa Crvenim Krstom Alibunar i Centrom za socijalni rad, pokušala je da odgovori na potrebe i starih i nezaposlenih. Projekat traje do decembra 2012. godine, a do tada će projektni tim nastojati da pronađe način da se na ove potrebe trajno odgovori.

BATOČINA

Korak ka solidarnosti

Bojji kvalitet života za stare

Realizacijom projekta „Unapređenje prava, zapošljavanja i životnih uslova izbeglih i interno raseljenih lica u Srbiji“, od 1. juna 2012. godine otpočelo je unapređenje usluge pomoći u kući starim i invalidnim licima na teritoriji opštine Batocina.

U rad su uključene tri gerontodomačice romske nacionalnosti koje su odabrane sa liste Komesarijata za izbegla i interno raseljena lica opštine Batocina. Služba gerontodomačica je organizovana na teritoriji cele opštine Batocina, uključujući svih 11 mesnih zajednica, a uslugu pomoći u kući kroz ovaj projekat koristi ukupno 29

starih, bolesnih, napuštenih i samohranih lica. Ove vredne žene obezbeđuju svojim „štićenicima” ishranu, pomažu u održavanju lične higijene, higijene stambenog prostora, odvođe ih do lekara i nabavljaju lekove, plaćaju račune, pomažu pri kretanju i uz pomoć lokalne samouprave i Centra za socijalni rad u Batočini organizuju druženja.

Smanjio se broj institucionalnog zbrinjavanja starih, dok je sve veći broj onih koji ostaju da žive na svom porodičnom ognjištu.

Uvođenje usluge pomoći u kući je od neprocenljivog značaja. Život starih dobio je na kvalitetu jer su uključeni u sve životne tokove - praćenje sredstava javnog informisanja, druženje, razgovori sa timom lokalne samouprave koji ih obilazi, timom Centra za socijalni rad, patronažnom službom...

U partnerstvu sa lokalnom samoupravom, Domom zdravlja, Crvenim krstom i drugim institucijama čije usluge koriste stara lica, Centar za socijalni rad „Šumadija“ u Batočini nastojao da očuva kvalitet i održivost ove vrste usluga. Pružanje usluga službe gerontodomaćica predstavlja samo jedan deo u celokupnom sistemu društvene brige o starima. Dalji planovi usmereni su na održivost ove usluge kroz nove projektne aktivnosti, tako i kao stalna budžetska stavka lokalne samouprave.

BELA PALANKA

Bolji život za sve

Obuka za pružaocce usluga

Opština Bela Palanka je jedna od najnerazvijenih opština u Republici Srbiji, sa veoma lošom privrednom strukturom. Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje, ukupan broj nezaposlenih na teritoriji

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111

www.socijalnainkluzija.rs

Starica sa svojom gerontodomaćicom

opštine Bela Palanka je 2.792 lica, od čega 1.339 žena. Na teritoriji opštine postoji jedan kolektivni centar u kome je smešteno 107 lica, od čega 73 interno raseljena lica i 34 izbegla lica, dok u privatnom smeštaju živi ukupno 61 izbeglo i interno raseljeno lice. Problemi sa kojima se suočavaju izbeglice i IRL su siromaštvo i visoka stopa nezaposlenosti, neregulisan legalni status, stambeni problem, nedostatak celovite baze podataka o realnom, socijalnom i ekonomskom statusu.

Kroz projekat „Ekonomski i socijalna inkluzija izbeglih i interno raseljenih lica u opštini Bela Palanka“, unapređen je položaj izbeglih i interno raseljenih lica. Ovim projektom pružena je podrška izbeglim i interno raseljenim licima i njihovim porodicama, a time poboljšani uslovi za život.

Projektom je nabavljeno vozilo za prevoz gerontodomaćica prilikom obilaska starih lica i distribuciju higijensko-prehrambenih paketa do ovih lica.

Na osnovu individualnih planova za svakog korisnika definisane su usluge koje gerontodomaćice pružaju, a to su održavanje lične i stambene higijene, vođenje računa o ishrani korisnika, pomoć u održavanju kontakata sa spoljašnjim svetom i institucijama, odvođenje na lekarske preglede i drugo.

Rezultati aktivnosti projekta su :

- zaposleno 11 gerontodomaćica za pružanje usluge pomoći u kući, za stara i iznemogla lica,
- stečeno znanje izbeglih i interno raseljenih lica iz oblasti preduzetništva u cilju stvaranja uslova za pokretanje sopstvenog biznisa i unapređenja materijalnog položaja i ekonomskog statusa,
- unapređena usluga pomoći u kući za stara i iznemogla lica u cilju poboljšanja kvaliteta života i smanjenja socijalne izolovanosti.

BEOČIN

Lepa starost uz prijatelje

Preko 100 korisnika sada ima pomoć

Beočin je opštinsko mesto na severnoj padini Fruške gore, na obali Dunava, gde uspeva grožđe, rado se pije vino, gde se nalazi Beočinska fabrika cementa, ali gde je pored prisutnih svakodnevnih ekonomskih teškoća jedan od najakutnijih problema prisustvo velikog broja ostarelog stanovništva u opštoj populaciji. U selima oko Beočina to su ostarela bračna ili samačka domaćinstva, čija su deca migrirala u veće gradske centre, a u samom Beočinu su, takođe, ogroman procenat starih i usamljenih u stanovima kojima je neophodno pružanje mnogobrojnih usluga da bi živeli dostojanstvenije.

Projekat „Pomoć u kući“ koji realizuje opština Beočin sa svojim partnerima „Udruženjem Roma Beočin“, Novosadskim humanitarnim centrom i Centrom za socijalni rad iz Beočina od početka 2012, upravo je to ponudio ostareloj i onemoćaloj generaciji koja broji preko 100 korisnika - veći broj usluga starima u njihovim stanovima i kućama počevši od pomoći u kretanju, u šetnji, pripremanju obroka, odlasku kod lekara, održavanju higijene, druženja i mnogih drugih aktivnosti koje im olakšavaju život.

Briga o zdravlju je najpreča

“Kako su vredne ove žene! Ova pomoć nam je odavno trebala, hvala onima koji su se setili nas starih”

“Deco moja vi mi jedino otvorte vrata i pitate kako sam. Veliko vam hvala! - samo su neki od komentara starih lica na nežnu brigu gerontodomaćica

Deo pružalaca usluga je izabran iz kategorije interno raseljenih lica sa Kosova i Metohije, koja su na teritoriji Beočina uglavnom romskog porekla. Ovo je na početku pružanja usluga kod korisnika izazvalo nepoverenje, nesigurnost i neprihvatanje, međutim, kada su gerontodomaćice Miradija, Šaha, Enisa, Čelebija i druge, jednom ušle u porodice, sa velikom pažnjom i odgovornošću odradile mnogobrojne poslove, korisnici su ih zavoleli, upoznali i stekli poverenje, tako da se jedan broj njih druži i van radnog vremena. Posećuju ih preko vikenda da zajednički popiju kafu i razmene svakodnevnih događaja ili da im donesu sve potrebne namirnice sa pijace, koja u Beočinu radi samo subotom. Rezultati Projekta „Pomoć u kući“ su višestruki - pružio je dostojanstveniji, ljudskiji i podnošljiviji život više od stotinu ostarelih i onemoćalih korisnika, ali je i starosedalačkom stanovništvu pružilo uvid u kvalitete, spremnost na saradnju i pomoć ljudi doseljenih na ove teritorije.

BOJNIK

Dani ispunjeni vedrinom

Teritorija opštine je uglavnom brdsko planinski predeo i sela su razučena, te je u njima uglavnom staračko stanovništvo kome je potrebna nega i briga. Od decembra 2011. počela je realizacija projekta “Drugi krug” u opštini Bojnik. Ovim projektom je predviđeno unapređenje životnih uslova starih i iznemoglih lica na teritoriji opštine Bojnik. U sklopu projekta nabavljen je automobil, koji služi za prevoz gerontodomaćica do korisnika i za potrebe korisnika.

Gerontodomaćice obilaze stare i nemoćne osobe i pomažu im svakodnevnom životu, ali ono što je najvažnije čine im samački život ispunjenijim, jer blage reči koje naše gerontodomaćice daruju našim korisnicima ispunjuju im dan vedrinom. Dužina obilaska korisnika zavisi od njihovih potreba, tako da je moguće da se naše gerontodomaćice

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111

www.socijalnainkluzija.rs

Ova baka sada ima kome da se požali

druže i po celo prepodne sa korisnicima, ako postoji potreba da se korisnik odveze do lekara u dom zdravlja u Bojniku, ili na neki specijalistički pregled u Leskovac, tako da se korisnici prevoze automobilom, pa otuda i kratka anegdota kako je jedan od korisnika rekao da je "počastvovan što ga voze kao predsednika".

Tokom monitoring posete projekta Unapređenje prava, zapošljavanja i životnih uslova izbeglica i IRL u Srbiji, korisnici su izrazili veliko zadovoljstvo projektom jer su dobili životno ohrabrenje i saznanje da ipak postoji neko ko brine za njih.

KRAGUJEVAC Priča iz života

Širom otvorena vrata

R.T., 79 godina, je izbeglo lice iz Hrvatske. U selu Baljkovac, blizu Kragujevca, živi od 1995. Trenutno živi sam u delu kuće koji mu je na korišćenje ustupio suprugin sestrić, takođe izbeglo lice. Izdržava se od penzije koju prima iz Hrvatske.

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111
www.socijalnainkluzija.rs

Pokretan je, upućen na pomoć drugog lica oko održavanja higijene životnog prostora, nabavke namirnica i pripreme obroka. Od suprugine smrti, vreme provodi u kući bez posebnih interesovanja. „Ne treba meni, deco, nikakva pomoć. Šta meni još treba? Žena mi je umrla, dece nemam, a nigde ni ne idem. Dolazi mi Zdravka (gerontodomaćica), donosi da jedem, pomaže kad treba. Ja gledam da je ne zovem često, ima ona i svojih problema, bolesna je. Često ide kod lekara. Možda bi mogao neko i nju da odmeni a mene da ošiša. Pa ajde da probamo...“

Starima su sada na raspolaganju i usluge frizera

I probali smo! Od tada, R.T. sve usluge pomoći u kući redovno koristi...“ Znači mi to što dolazite. Kad dođe Ljilja (gerontodomaćica), pomogne mi u kući, spremi da jedem, porazgovaram sa njom i brže mi prođe dan. Ali mi je posebno drag frizer Saša. Mlad je, lep i nasmejan. Od prvog brijanja i šišanja u kući se, kao u svakom frizerskom salonu ispredaju prave muške priče. Ne sećam se da sam se ikada u životu češće šišao. Pustio sam vas kroz odškrinuta vrata, a sada vam ih širom otvaram.“

KRAGUJEVAC

Okrugli sto povodom projekta „Zadovoljavanje potreba starijih izbeglica i interno raseljenih lica“

Grad Kragujevac u saradnji sa Centrom za socijalni rad "Solidarnost" i Centrom za razvoj usluga socijalne zaštite "Knežinja Ljubica", od decembra meseca 2011. realizuje projekat „Zadovoljavanje potreba starijih izbeglica i interno raseljenih lica“. Projekat je 5. jula 2012. organizovao okrugli sto, na kome su predstavljeni rezultati projekta i razmenjene informacije sa drugim socijalnim akterima, koji pružaju podršku interno raseljenim licima.

Predstavljene su aktivnosti projekta i naglašeno da je uslugu pomoć u kući iz reda izbeglica i interno raseljenih dobilo 45 lica. Takođe je istaknuto da ostarelim licima izuzetno znače i posete lekara, psihologa, socijalnih radnika... Video prezentacijom su predstavljene i aktivnosti majstora u kući za sitne popravke u domovima korisnika, kao i obavljanje usluga frizera na projektu.

Za korisnike usluge pomoć u kući, koju realizuje 11 gerontodomaćica, od kojih su 5 interno raseljena lica, obezbeđeni su i paketi sa osnovnim higijenskim sredstvima i životnim namirnicama. U cilju većeg stepena integracije, korisnici usluge se uključuju i u manifestacije koje se organizuju na nivou grada (druženja, edukativne radionice, zabavni sadržaji, izleti) u udruženjima, mesnim zajednicama i sl. Okrugli sto je bio prilika da se i udruženja predstave svojim aktivnostima kada su u pitanju ostarela izbegla i inaterno raseljena lica, a tom prilikom definisani su i zajednički planovi.

Gerontodomaćica je tu i da nešto skuva

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111
www.socijalnainkluzija.rs

KURŠUMLIJA

Humanost na delu

Na teritoriji te opštine postoji veliki broj staračkih domaćinstava, kojima je neophodna socijalna i zdravstvena pomoć. Samo u udaljenim planinskim selima opštine Kuršumlja živi više od 100 staračkih domaćinstava. Mnogi od njih, zbog velike udaljenosti od grada, loših seoskih puteva, nepostojanja telefonske komunikacije, nemogućnosti da dođu do prvih komšija, nikada nisu bili kod lekara, nemaju zdravstveno osiguranje, nemaju nikakva primanja, često ni lična dokumenta.

Merenje pritiska je takođe dužnost gerontodomaćica

Obilazeći staračka domaćinstva, ekipa gerontodomaćica, angažovanih u okviru projekta "Socijalno integrisana Kuršumlja", koji finansira Evropska unija, a realizuje opština Kuršumlja u partnerstvu sa Crvenim krstom, slučajno je otkrila 80-togodišnju staricu Živku Popović, iz sela Tmava, koja živi ispod ruba egzistencije, bez osnovnih uslova za život. "Nemam nikakvih prihoda, niti mi je ko do sada pomogao. Teško se snalazim da obezbedim hranu i ostalo što mi je potrebno za život. Ostarila sam i više ne mogu da nadničim. I sami vidite kako i gde živim, iz dana u dan, sve mi je teže", kaže Živka.

Kako reče jedna od gerontodomaćica Sveltana Vukašinić, bila joj je prvi gost, posle ko zna koliko godina. Vozač Milisav Milenković, kaže da svakodnevno sa gerontodomaćicama obilazi stare i iznemogle, ali susret sa Živkom, ostaće duboko u njegovom sećanju. "Kada sam video gde i kako živi, bez vode, hrane, struje, potpuno usamljena, suze su mi navirale", kaže Milenković.

Nju sada redovno obilaze gerontodomaćice. Dobila je i pomoć u paketu hrane i sredstvima za higijenu od

Crvenog krsta. Gerontodomaćice je redovno obilaze, pomažu u svemu što joj je neophodno.

Na projektu "Socijalno integrisana Kuršumlja", angažovano je 10 gerontodomaćica, od kojih su njih pet interno raseljena lica. U okviru ovog projekta obuhvaćeno je 56 korisnika u seoskim sredinama, ali ta vrsta pomoći potrebna je mnogo većem broju ljudi sa teritorije Kuršumlje.

MLADENOVAC

Kad kuća oživi

Razgovor mnogo znači

Sedamdesetogodišnja Marija Smiljanić iz sela Američa nedaleko od Mladenovca živi sama. Kako kaže, donedavno su joj starost, bolest i samoća bili jedino društvo na velikom seoskom domaćinstvu. – Imam reumu, noge su mi teške, padam, a iz ruku stvari ispadaju. Usisivač i metlu mogu samo da gledam. Teško je.

Marija je jedna od 94 korisnika usluga osmoro gerontodomaćica i domaćina u opštini Mladenovac. Zapošljavanje ovih ljudi na pomoći starim osobama i osoba sa invaliditetom ostvareno je kroz projekat "Oni to zaslužuju", finansiran od strane Evropske Unije. Projekat sprovodi Gradska Opština Mladenovac u saradnji sa međunarodnom nevladinom organizacijom Arbeiter-Samariter-Bund "ASB" i Udruženjem građana Inicijativa za razvoj i saradnju.

Tridesetsedmogodišnja Biljana Orlović kaže da se posle obuke brzo navikla na ulogu gerontodomaćice, iako takav posao do sada nije radila. Put do Mladenovca je doveo preko Bosne i Kosova odakle je prinuđena da izbegne.

"Nisam nikad radila ništa slično i zadovoljna sam jer mi je samo muž radio. Sa korisnicima imam lep odnos. Kad god dođemo baka nas lepo dočeka. Redovno se čujemo pre nego pođem kako bih kupila namirnice za celu nedelju. U kući počistim hodnik, kupatilo, istresem tepih, spremim ručak i sve to uz priču sa Marijom. Ovim ljudima razgovor mnogo znači", kaže Biljana. Baka Marija klima glavom i dodaje da sa nestrpljenjem očekuje Biljanu. – To je ispalo slučajno i nisam mogla da verujem, a sad jedva čekam četvrtak, da mi dođe Biljana i njene kolega pa da cela kuća oživi.

NOVI SAD

"Hvala vam što postojite..."

Prema zvaničnim statistikama, u Vojvodini je više od 16% stanovništva starije od 65 godina, dok je najmanje 3% ove populacije zdravstveno i socijalno ugroženo bez adekvatne pomoći druge osobe. S druge strane 70% interno raseljenih lica (većinom Romi, Aškalijske i Egipćani) je nepismeno (naročito žene), u velikom procentu su nezaposleni, žive u izuzetno lošim stambenim prilikama, mnogi nemaju dokumente... Zbog toga su mnogi od njih korisnici socijalnih novčanih davanja centara za socijalni rad.

Grad Novi Sad je u saradnji sa Novosadskim humanitarnim centrom i Centrom za socijalni rad, uz finansijsku podršku Evropske Unije, pokrenuo projekat "Usluge kućne nege u kući u Novom Sadu". Na projektu je zaposleno 10 negovateljica - 5 interno raseljenih žena sa Kosova, korisnika novčane socijalne pomoći koje su u okviru projekta prošle akreditovanu obuku; i 5 žena sa prethodnim

U Novom Sadu zaposleno 10 negovateljica

iskustvom u radu. Ovim potezom, dve kategorije socijalno ugroženih lica dobile su pomoć: jedno su osobe iz teško zapošljive grupacije žena, socijalno ugroženih, niskog obrazovnog nivoa, a drugo su socijalno ugrožena lica u opštini Novi Sad, koja su u potrebi za pomoći i negom u kući. Ovakva pomoć je naročito značajna za osobe koje žive van urbanog područja grada, u prigradskim naseljima i selima, gde ovakve usluge nije bilo. Spektr usluga se kreće od pomoći u domaćinstvu, preko obavljanja nabavke i administrativnih poslova korisnicima, do pomoći u održavanju lične higijene korisnika.

"Hvala vam što uopšte postojite, prezadovoljna sam vašim uslugama. Hvala Senki na razumevanju naše situacije i Gorici na pomoći." / Ljiljana K., supruga korisnika Borislava K. iz Novog Sada, koji boluje od Alchajmerove bolesti/

Prvih mesec dana rada na terenu, žene bez iskustva, koje su prošle akreditovanu obuku za pružanje ovih usluga, radile su u paru sa ženama koje su imale višegodišnje iskustvo na pružanju ovih usluga; saradnice razmenjuju iskustva, dobijaju savete vezane za rad i komunikaciju sa korisnicima.

Broj korisnika se kontinuirano povećava, a kampanju informisanja javnosti prilagođavamo kapacitetu službe. Do sad je 97 korisnika/ca primalo usluge kućne nege i pomoći. Mogućnost poseta stručnih konsultanata – lekara - korisnicima, daje dodatni kvalitet radu saradnica na terenu. Kvalitet usluga se kontroliše redovnim telefonskim kontaktom sa korisnicima i povremenim odlascima trijažerke u supervizijske posete korisnicima.

PEĆINCI

Avantura za srećniju budućnost

Projekat unapređenja usluge kućne nege za stara lica posvećen je unapređenju životnih uslova ne samo starih lica već i izbeglica i interno raseljenih lica. Ovaj cilj ostvaruju zajedničkim snagama Opština Pećinci i Centar za socijalni rad Pećinci.

Projektom je planirano da se kroz dodatnu edukaciju

Nasmejana lica korisnika usluga

izbeglica i interno raseljenih lica za pružanje usluge "Nega i pomoć u kući za stara lica" povećala mogućnost njihovog zapošljavanja i rejting na tržištu rada, kao i da edukovane osobe pružaju negu i pomoć starim licima na teritoriji opštine. Do sada broj korisnika usluge prevazlazi planirani broj od 30 korisnika, dok pet gerontodomaćica, jedan gerontodomaćin i jedna medicinska sestra pružaju uslugu "Nega i pomoć u kući za stara lica" za 46 starih lica. Zadovoljstvo gerontodomaćica poslom je posebna nagrada, "Od kada sam počela da radim, zaista se osećam korisnom" ili "Volim kada pomažem onima kojima je pomoć potrebna, a znam kakav je to osećaj".

"S obzirom da je gerontodomaćica moj najčešći sagovornik, bilo je lepo upoznati još tako finih ljudi", komentar je jednog učesnika nakon ekskurzije u Beograd

Jedna od zanimljivih aktivnosti projekta bila je i ekskurzija u Beograd za korisnike i pružaoce usluge tokom avgusta 2012. Ekskurzija je organizovana u cilju unapređenja socijalnog života starih, izbeglih i interno raseljenih lica kroz zajedničko putovanje, posetu Dvorskom kompleksu na Dedinju, razgledanje Beograda sa reke i zajednički ručak. "Ova ekskurzija je nešto što mi se ne dešava svaki dan. Oдавno se nisam ovako proveo kao mladić", reči su jednog korisnika. Jedan od interesantnijih događaja sa ove ekskurzije, koju su učesnici nazvali "avanturou", je bio kada su smislili kako da se uz pomoć predmeta koje su našli na brodu prebace sa pokvarenog brodića na drugi.

Ovaj projekat je uspeo da približi dve grupe ljudi različitih godina i sudbina, kao i da usmeri pažnju ostatka zajednice na probleme koje pripadnici marginalizovanih grupa mogu imati.

SAVSKI VENAC

Projekat pomoć u kući otvara prozor u svet

Osobe sa invaliditetom sada su uključene u zajednicu

Opština Savski Venac u partnerstvu sa Asocijacijom za promovisanje inkluzije Srbije i Srpskim Demokratskim forumom realizuje projekat „Pomoć u kući – podrška socijalnom uključivanju osoba sa invaliditetom”. U okviru ove usluge dve IRL osobe su zaposlene kao asistenti u pružanju podrške osobama sa invaliditetom i njihovim porodicama. Najveći broj korisnika ove usluge do sada nije imalo priliku da participira ni na kakav način u događanjima svoje lokalne zajednice već su uglavnom ograničeni na druženje sa članovima svojih porodica. Gotovo svi korisnici su na prvoj evaluaciji okarakterisali ovu uslugu kao otvaranje vrata u svet!

Najveća vrednost projekta je u tome što je IRL osobama pružena mogućnost da rade i da svojim radom poboljšaju kvalitet života osoba sa invaliditetom koji takođe žive u uslovima socijalne izolacije i potrebe da budu deo zajednice.

Programom je obuhvaćena 21 porodica u opštini Savski Venac. Asistenti su pokazali visok stepen senzibilnosti za rad u porodici, prošli su obuku, a aktivnosti realizuju prema ličnim planovima podrške definisanim uz aktivno učešće porodica i supervizijsku podršku stručnog tima. Takođe, veliko je zadovoljstvo i roditelja koji primećuju promene kod svoje dece. Tako N.Č., majka momka sa Daunovim sindromom, koji nije želeo da izlazi i razgovara sa članovima porodice kaže: “Ne mogu da prepoznam svoje dete. Ranije je na sva pitanja odgovarao sa “da” ili “ne”, a sada sastavlja rečenice i postavlja pitanja, čak se i smeje.” Neki od korisnika koji imaju cerebralnu paralizu i otežano se kreću, sada su u mogućnosti da izlaze mnogo

češće, da se druže i komuniciraju sa novim ljudima. Tako je, Ž.Z. star 28 godina, tek sada počeo da otkriva svoj rodni grad. Sada se raduje svakom izlasku i susretu sa asistentom.

“Hvala vam na svemu što činite za mene. Ne znam šta bih bez vas, promenili ste mi potpuno život. Želim da što češće izlazimo, da gledam pravo u sunce, a ne samo kroz prozor. Da nije bilo vas, ne bih upoznao devojkicu u koju sam se zaljubio“

Život uz podršku nudi nova znanja i druženje

Projekat “Stanovanje uz podršku za osobe sa invaliditetom” ima za cilj da osobe sa intelektualnim i drugim teškoćama na opštini Savski venac poput svih ostalih žive u otvorenoj sredini i budu ravnopravni, aktivni članovi zajednice u kojoj žive. Pored same usluge stanovanja, projekat podrazumeva i pružanje podrške korisnicima u svim svakodnevnim aktivnostima shodno njihovim individualnim interesovanjima i potrebama. Podršku za 13 osoba sa različitim tipovima invaliditeta pruža stručni tim i 9 edukovanih asistenata, od kojih su troje interno raseljena lica, kroz osnaživanje ličnih kapaciteta i osamostaljivanje za funkcionisanje u svakodnevnom životu. Ova usluga omogućava da korisnici dostignu viši stepen samostalnosti do mere da mogu da funkcionišu uz minimalnu pomoć službe podrške. Trenutno se usluga odvija u četiri zajednice stanovanja.

Ranko Stojković, jedan od IRL asistenata, kaže da su mu korisnici u jednoj od zajednica stanovanja u kojoj pruža podršku veoma dragi jer su stalno raspoloženi za razgovor sa njim i žele da podele sve svoje planove. Takođe, svojim velikim uspehom smatra što je uspeo da uskladi svoja i

Zajednička šetnja

Oni su spremni za samostalni život uz podršku

interesovanja korisnika pa često kaže: “Marinko i ja uživamo da idemo u kupovinu pribora za ribolov i zajedno na pecanje jer kada se ide na pecanje on je veoma srećan i raspoložen, a i ja sam, pa se uvek lepo provedemo.”

Rezultatima dosadašnje realizacije projekta lokalna zajednica je obezbedila prevazilaženje problema dve marginalizovane grupe stanovnika opštine Savski venac i time uspešno ostvaruje socijalnu integraciju pomenutih grupa

Sa druge strane, osobe sa invaliditetom koje su trenutno u projektu odlično su se adaptirale na uslugu, uslove života van institucije i asistente koji im pružaju podršku. Tako korisnica J.S. kaže: “Asistentkinje su mene mnogo stvari naučile koje ja nisam znala...to je bilo oko kuvanje. Ja sam bila jako uporna i gledala sam kako naše domaćice spremaju kolače i kuvanje. Ja sam njima pomagala oko seckanje, a onda sam polako naučila da spremam i kuvam.”

SUBOTICA

Kućnom negom do socijalne inkluzije

U Subotici i okolini postoji velika potreba za uslugama vaninstitucionalne zaštite najstarijih sugrađana. Ideja o projektu „Kućna nega: deinstitucionalizacijom do socijalne inkluzije“ je nastala kao rezultat višedecenijskog rada i uspešne saradnje Grada Subotice i Gerontološkog centra u pružanju usluga najstarijim sugrađanima. Pomoću sredstava koja je obezbedila Evropska unija realizuje se projekat pružanja usluga nege i pomoći u kući najstarijim sugrađanima u Subotici i okolini, na kojem je angažovano 16 interno raseljenih i socijalno ugroženih lica zaposlenih na pružanju usluga. Krajnji korisnici usluga su stari i osobe sa invaliditetom, a prednost imaju

oni sa najmanjim primanjima, dok su sve pružene usluge u potpunosti besplatne. Naši najstariji sugrađani mogu da koriste usluge negovatelja, fizioterapeuta, frizera-berbera, manikira-pedikira, kućne pomoćnice, kao i usluge spremača koji obavlja teže poslove u domaćinstvu. Korisnicima su na raspolaganju i usluge sitnih popravki koje pružaju majstori, među kojima su električar, bravar i stolar.

Svoje zadovoljstvo ne krije Arif Ibrahimović, jedan od četvoro interno raseljenih osoba zaposlenih na projektu, koji je srećan što je svoj prvi posao našao upravo u Gerontološkom centru, gde je mnogo naučio, a ovih dana je proslavio svoj dvadeseti rođendan sa kolegama sa posla. Sa njim se slaže i Sretenović Aleksandra koja nakon posla medicinske sestre u Prištini dugi niz godina nije bila u mogućnosti da nađe drugo zaposlenje, a svojim sadašnjim radnim mestom je jako zadovoljna.

Projektom se postižu višestruki pozitivni efekti, zapošljavaju se osobe iz ugroženih društvenih grupa, koje nakon toga pružaju pomoć pripadnicima druge ugrožene grupe. Posle nekoliko meseci trajanja projekta prisutno je veliko zadovoljstvo korisnika i pružaoca usluga

Efekti projekta su veoma značajni za krajnje korisnike. Svakog meseca oko 300 najstarijih sugrađana koristi neke od pruženih usluga i sve je teže zadovoljiti sve zahteve, kojih je svakim danom sve više. Kako se približava kraj projekta sve je izraženija nada kako kod korisnika tako i kod radnika i predstavnika nosioca projekta da će se naći način da se nastavi sa ovim vidom pružanja pomoći najugroženijima.

16 interno raseljenih i socijalno ugroženih lica zaposleno na pružanju usluga

SURDULICA

Dnevni centar pomaže zблиžavanje u zajednici

Projekat "Dnevni centar za izbegla i interno raseljena lica u Opštini Surdulica" koji finansira Evropska unija, a koji se sprovodi u partnerstvu sa Centrom za socijalni rad doprinosi rešavanju problema izbeglih i interno raseljenih lica kroz unapređenje društvenog položaja u opštini Surdulica. Na realizaciji projektnih aktivnosti angažovano je 6 lica iz kategorije izbeglih i interno raseljenih lica koji žive u opštini.

Objekat dnevnog centra, renoviran je i opremljen u skladu sa standardima Evropske unije i predstavlja mesto zблиžavanja lokalnog stanovništva i izbeglih i interno raseljenih lica

Dnevni centar je namenjen za dve kategorije korisnika – odraslih i dece. Opremljene su dve prostorije, jedna prostorija namenjena starijim korisnicima i predviđena je za druženje, izradu ručnih radova, igranje društvenih igara i druga prostorija namenjena za decu i omladinu školskog uzrasta, opremljena je računarima i stolovima za učenje, a jedna zajednička prostorija je čajna kuhinja u kojoj angažovano lice priprema tople napitke za korisnike.

Dnevni centar radi prema rasporedu pet dana, nedelja i subota su obavezni dani kada korisnici imaju najviše vremena. Radno vreme je usklađeno prema potrebama i željama korisnika. Izgradnjom i funkcionisanjem dnevnog centra stvorile su se mogućnosti starijem stanovništvu da se u prijatnom okruženju bolje upozna i kvalitetno provede slobodno vreme.

Novi, potpuno opremljeni prostor Dnevnog centra

TEMERIN

Svi smo mi isti kad imamo jednake šanse

Dnevni centar na maštovit način ulepšava život

Deca i mladi sa smetnjama u razvoju u Temerinu nisu do sada imali svoj prostor. Bili su uskraćeni za kvalitetne dnevne usluge u zajednici, značajne za očuvanje i unapređenje njihovog zdravlja i kvalitetnijeg života. Uz pomoć Evropske unije u prelepoj novoizgrađenoj kući u Temerinu, u maju je otvoren Dnevni centar za decu i roditelje. Dnevni centar je otvoren za svu decu sa smetnjama u razvoju bez obzira na uzrast, pol, vrstu ometenosti, nacionalnost, sposobnosti i kapacitete. Svakodnevno se u kući i dvorištu čuje smeh i radost najmanje 20-tak dečijih glasova a u centru ih je već bilo 60-tak. "Svi smo isti", napisala je mala devojčica, "kada imamo jednake šanse", dodala su druga deca.

Najveći broj dece nije socijalno uključen a danas sami ili uz pratnju dolaze i slobodno se kreću, kreiraju, rade i druže se sa drugarima. Usluge Dnevnog centra maksimalno podstiču potencijale dece i mladih u sticanju osnovnih životnih veština, učenju i stvaralaštvu, rehabilitaciji i motoričkoj stimulaciji, u igri, muzičko-dramskim aktivnostima, druženju i socijalnoj inkluziji, prema mogućnostima i interesovanju dece. "Od januara 2012. smo obišli preko 60 porodica dece sa smetnjama u razvoju; strukturalno kvalitetne programske sadržaje (katalog sa preko 100 radionica) i brojne raznovrsne usluge deci i mladima; adaptirali objekat, opremili ga nameštajem i opremom. Sa decom vežbamo, razgovaramo, igramo se, stvaramo, učimo, radujemo se kroz svakodnevne aktivnosti (edukativne, kreativne, muzičko-dramske i rekreativne)," kažu na projektu. Održano je preko 15 omiljenih među

VLASOTINCE

Pomoć u kući za najugroženije stare stanovnike

Sada i o starima u udaljenim selima ima ko da brine

mladima, psiholoških radionica i brojnih drugih sadržaja: proslava rođendana, muzičkih nastupa i gostovanja, predstava, javnih manifestacija, vožnje kočijama i jahanja konja... Deca su ohrabrena za brojne životne sadržaje, muzičko - dramsko stvaralaštvo i kreativno izražavanje (sama su izradila preko 250 kreativnih radova), za fizičku aktivnost i mobilnost, za igru i ples, takmičarski duh, druženje, komunikaciju i drugo.

Dečak sa najlepšim osmehom i cerebralnom paralizom, prvi put je, nakon zadovoljstva igrom u centru, radio fiskulturu na času fizičkog na opšte zaprepašćenje učiteljice i majke! Danas sve bolje hoda uz pomoć svog fizioterapeuta

Sa decom i mladima rade obučeni stručnjaci, različitih profila: defektolozi, psiholozi, pedagogi, vaspitači, lekar, fizioterapeut, negovateljica i drugi. Uz mnogo kreativnosti, stila i mašte kreiraju aktivnosti u kojima deca samo uživaju (napravili su i mali frizerski salon kako bi deca mogla lakše usvojiti ličnu higijenu). Deo stručnog tima su i osobe sa invaliditetom sa iskustvom u radu i preko 20 volontera. Podrška stiže i od lokalne samouprave, članica lokalne ženske organizacije (ručno izvezle zavesu za naš centar) i drugih prijatelja centra.

I na kraju poruka korisnika: "Ovo nikada nemojte da zaustavite, to je nešto najbolje što nam se desilo u našoj mucu. I zato vam mnogo hvala".

Mališani su najzadovoljniji

Stanovnici stariji od 65 godina u ruralnim naseljima opština Vlasotince i Crna Trava u velikom broju žive na samoj margini društva, neretko u nehumanim životnim uslovima i nemaju pomoć prilikom obavljanja svakodnevni aktivnosti.

Za 45 meštana opštine Vlasotince iz najudaljenijih naselja: Konopnica, Skrapež, Kukavica, Orašje, Rajičevo i Krstičevo, kao i iz nekoliko sela opštine Crna Trava pruža se usluga u okviru projekta „Pomoć u kući za stanovnike ruralnih naselja opština Vlasotince i Crna Trava“ koji se realizuje uz finansijsku podršku Evropske unije u Srbiji. Partneri na projektu su Opština Vlasotince, Međuopštinski centar za socijalni rad za opštine Vlasotince i Crna Trava i udruženje građana Centar za edukaciju „Osmeh“. Aktivnu ulogu su uzeli i Nacionalna služba za zapošljavanje, Dom zdravlja, Udruženje penzionera i Crveni krst, a zahvaljujući ovakvoj multisektorskoj saradnji, ojačani su kapaciteti svakog partnera ponaosob.

Tri zaposlene gerontodomačice, interno raseljena lica, tokom radne nedelje redovno obilaze korisnike i pružaju usluge pomoći pri obavljanju svakodnevnih poslova u kući – održavanje lične higijene korisnika, čišćenje i spremanje prostorija u kojima borave korisnici, merenje krvnog pritiska, nivoa šećera u krvi, spremanje obroka i plaćanje tekućih računa. Stručnu podršku pružaju i dva psihologa koja izrađuju individualne planove podrške za svakog korisnika, a po potrebi iste upućuju na viši nivo zdravstvene zaštite ukoliko je to neophodno.

Na osnovu rezultata sprovedenih anketa o zadovoljstvu korisnika pruženjem usluga pomoći u kući, usluga je odlično prihvaćena i nivo zadovoljstva je visok. Međutim, iz rezultata se vidi i potreba za dodatnom podrškom korisnicima u njihovom domu kao što su razne popravke, održavanje aparata, instalacija, košenje, krečenje. Stoga projektni tim obezbeđuje uslove za uvođenje servisa usluge "hausmajstor" koji bi korisnicima pružao usluge besplatno, a ostalim stanovnicima opština sa naknadom iz koje bi se obezbedila održivost servisa. Ovaj proces će obezbediti dodatno zapošljavanje jednog lica sa evidencije interno raseljenih lica i Nacionalne službe zapošljavanja.

ŽABARI

Korak ka inkluziji

Deca su oduševljena zajedničkim aktivnostima

Opština Žabari, u partnerstvu sa Centrom za socijalni rad opštine Žabari i udruženjem "Centar za društveno ekonomski razvoj" iz Jagodine, počela je u decembru 2011. god. sa realizacijom projekta „Korak ka inkluziji“ koji finansira Evropska unija.

Kroz uključivanje dece sa smetnjama u razvoju kao novih korisnika postojećeg servisa pomoći u kući koji je do početka projekta bio namenjen isključivo starim licima

i kroz njegovo organizaciono jačanje i proširenje broja negovateljica, kao i angažman novog stručnog radnika, nabavku računara i vozila za prevoz negovateljica do korisnika, te uključivanja dece sa smetnjama u razvoju i njihovih porodica u redovni društveni život zajednice značajno je unapređen kvalitet života dece-korisnika.

Nakon prvih šest meseci realizacije projekta identifikovano je ukupno 28 dece korisnika, čiji je položaj značajno poboljšán, kao i položaj njihovih porodica, deca su otvorenija i uključena u društvene aktivnosti u zajednici i školi

U okviru projekta uposleno je sedam negovateljica, od kojih su tri iz populacije interno raseljenih lica. Sve one prošle su višednevni program obuke za pomoć u kući sa elementima pružanja bazične nege. Pored angažovanih negovateljica, na projektu su angažovani i specijalni pedagog i psiholog koji po potrebi, a u formi mobilnog tima identifikuju „nevidljive“ potencijalne korisnike pretežno u ruralnim delovima opštine. Pored toga, sprovode se i usluge psihosocijalnog osnaživanja i podrške, podsticanje integracije i socijalizacije dece i članova porodice. Svrha usluga je povremeno pružanje podrške i pomoći korisniku i njihovim porodicama kako bi održali ili poboljšali kvalitet života u svom prirodnom okruženju.

Deca su oduševljena aktivnostima, široka je paleta usluga koje pružaju negovateljice u domovima korisnika, od pomoći u održavanju lične higijene, održavanja higijene prostorija u kojima borave, preko odvođenja kod lekara, nadgledanja i kontrole uzimanja propisane terapije, pomoć u pripremi obroka, odvođenja u školu, pa sve do strukturiranog i organizovanog provođenja slobodnog vremena i jačanja i podsticanja komunikacijskih sposobnosti - kaže specijalni pedagog Sanja Smilić.

Tokom avgusta meseca organizovana je i jednodnevna ekskurzija, prva od dve koje će biti organizovane tokom trajanja projekta, gde su deca zajedno sa svojim roditeljima, negovateljicama i stručnim radnicima angažovanim u okviru servisa obišli manastir Manasija kod Despotovca i ZOO vrt i sportsko rekreativni kompleks u Jagodini. - Verujemo da ćemo ih učiniti još srećnijim, jer njima tako malo treba - zaključuje na kraju Sanja Smilić.

ZAJEČAR

Pomoć za 83 porodice

Korisnici su navikli na stalne posete gerontodomačica

Grad Zaječar i Centar za socijalni rad su ovog proleća počeli realizaciju projekta "Jačanje kapaciteta gerontološke službe i proširenje delatnosti na ruralna područja", koji je finansiran sredstvima Evropske unije i grada Zaječara. Program traje godinu dana, a 16 žena gerontodomačica i dva muškarca, koji su angažovani da kao kućni majstori vode brigu o stanovima i okućnicama, uz dva vozača, brinu o 83 domaćinstva sa 98 člana u 17 sela i delu grada Zaječara.

Kroz projekat su nabavljene mašine za pranje i sušenje veša i drugi aparati za pružanje ove usluge u Centru za socijalni rad, neophodan alat i materijal za održavanje kuća i jedno terensko vozilo za potrebe prevoza do korisnika usluga u zaječarskim selima. Značaj projekta je i u tome što je angažovano sedam izbeglih, jedno raseljeno i 12 socijalno ugroženih lica sa teritorije grada Zaječara. Pored njih sertifikate su dobila i dva vozača i svima je na ovaj način omogućeno da zarađuju za život.

Među samim korisnicima se zapaža veliko zadovoljstvo jer su na ovaj način dobili nekog ko o njima redovno brine. Dragica Žarković iz Grljana vodi računa o sedmoro ljudi iz pet porodica u svome selu, kuva im, vodi računa o higijeni u stanu, nabavlja namirnice, ali i vodi brigu o zdravlju vodeći ih kod lekara i pazeći da li redovno uzimaju terapije. Kako kaže, uspeva da svakodnevno obiđe sve. Oni su toliko navikli na nju da, ako slučajno zakasni, telefonom proveravaju da joj se nešto nije dogodilo. Pored

toga, ona im je i spona sa Centrom za socijalni rad te pomaže oko distribucije hrane i druge pomoći, ali i vodi brigu da im se garderoba po rasporedu odnosi u centar na pranje i peglanje. Osamdesetogodišnji Milutin i njegova žena Savka Arifanović zovu je svojom ćerkom. Za njih dvoje, kako kaže Milutin, ta pomoć je je vrlo dragocena jer od penzije od 5800 dinara, koju je stekao na Železnici, i socijalne pomoći ne mogu da obezbede ni osnovne potrebe, a kamoli da plaćaju pomoć u kući.

Nedavno su u njihovoj kući, pored Dragice, bili i gerontodomačini Srđan Stanković i Vojislav Jovanović. Dok je Srđan krećio unutrašnjost, koju ostareli i oboleli domaćini nisu bili u stanju da godinama održavaju, Vojislav je kosio travu i radio na održavanju dvorišta. Obojica kažu da ima puno posla jer se u većini slučajeva radi o dosta zapuštenim domovima u kojima treba dosta toga popraviti i dovesti u red da bi se koliko-toliko pristojno živelo. Ipak, kako obojica kažu, pored posla kojim bar u narednih godinu dana obezbeđuju egzistenciju, zadovoljstvo im je što se bave ovakvim humanim radom.

Tu je i pomoć da kuća bude okrećena

ZEMUN

Zadovoljni korisnici, ali i zaposleni

Opština Zemun je jedna od 25 opština u Srbiji koja je za projekat „Uspostavljanje usluga pomoći u kući za ranjive grupe izbeglica i interno raseljenih lica u Zemunu“ početkom 2012. dobila bespovratnu pomoć Evropske unije. Strateškog partnera za realizaciju projekta opština je našla u Odeljenju Centra za socijalni rad Zemun i ubrzo na realizaciji planiranih aktivnosti uposlila osam negovateljica, dva lekara opšte prakse i vozača. Većina zaposlenih je takođe iz reda izbeglih ili

Oko 70 lica dobija pomoć u Zemunu

privremeno raseljenih i sa evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje. Vrlo brzo su stvoreni uslovi za njihov rad na terenu, u domaćinstvima. Posle edukacije, izbora uniformi i kupovine terenskog vozila, po svim naseljima Zemuna prijavljeno je više desetina korisnika, a projektom je predviđeno da pomoć dobije oko 70 lica. Po sistemu preporuke, ovaj se broj brzo popunio. Trenutno se njih jedanaestoro trude da pruže pomoć u kući, prave društvo, razgovaraju, savetuju, pomažu nemoćnima da obave svoje administrativne poslove, uz pomoć terenskog vozila koje im je na raspolaganju.

„S obzirom na to da je u Zemunu najveći broj izbeglih i raseljenih lica našlo svoj novi dom, glavna zamisao nam je da se izborimo protiv izolacije tih ljudi, pa i diskriminacije i to upravo kroz njihovo uključivanje u dešavanja koja organizujemo“, kaže Dafina Bašanović.

A koliko su korisnici projekta zadovoljni ukazanom brigom, najbolje pokazuju reči baka Anđelije koja je zahvaljujući dobroti lekara i negovateljica prvi put u životu videla zemunski kej i Dunav i stekla jedno novo prijateljstvo: „Da nije bilo vas, ne bih upoznala moju novu prijateljicu Milevu sa kojom skoro svaki dan pijem kafu. Pominjaću vas u molitvama, kako su me učili moji stari, jer ste tako dobri i činite više nego što se od vas traži“.

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111

www.socijalnainkluzija.rs

ZVEZDARA

Korak ka životu u zajednici

Osobe sa invaliditetom, koje na opštini Zvezdara čine oko 2% stanovništva, i na ovoj opštini, kao i drugde u Srbiji, spadaju u socijalno najisključeniju grupu građana. Kroz projekat „Ka boljoj integraciji u zajednicu – zapošljavanje izbeglih i interno raseljenih lica na razvoju socijalne usluge pomoći u kući – podrške za život u zajednici za osobe sa invaliditetom“ pokrenuta je jedna takva usluga na opštini Zvezdara. Kroz ovu uslugu, tokom proteklih 6 meseci, 20 osoba sa invaliditetom i njihovih porodica, različitog pola, starosti, tipa i stepena teškoća, dobilo je permanentnu podršku u različitim aspektima životnog funkcionisanja.

Specifičnost ove usluge je što su na pružanju direktne podrške korisnicima angažovane i osobe sa statusom interno raseljenih lica. Kroz ovaj projekat je četvero osoba sa IRL statusom prekvalifikovano za rad u usluzi pomoći u kući – podrške životu u zajednici, dok je dvoje zaposleno na pozicijama pružalaca podrške – asistenata osobama sa invaliditetom. Korisnici podršku dobijaju 3 puta sedmično po 3 sata, a podrška je usmerena na aktivnije provođenje slobodnog vremena, provođenje vremena van kuće, obezbeđivanje dostupnosti različitih ustanova i institucija u zajednici (dom zdravlja, pošta, i slično) na uspostavljanje kontakata sa drugim ljudima i snaženje socijalnih veza.

Antonije, osoba sa multiplom sklerozom, koristi ovu uslugu već 6 meseci. Iako živi u centru grada, njegov je stan na trećem spratu, u zgradi bez lifta. Kaže da mu se dešavalo da u povratku sa terapije padne u ulazu zgrade i da mora da sačeka da ga neko od komšija pronađe i pomogne mu

Osobe sa invaliditetom sada mogu više vremena da provode na čistom vazduhu

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111

16

Na kafi sa asistentom posle terapije

da se popne na 3. sprat. Od kada ima asistenta, mnogo je motivisaniji da redovno odlazi na terapije jer mu se prethodno opisane neprijatnosti ne dešavaju. Štaviše, posle terapije voli da povremeno ode u baštu kafića, i popije kafu sa asistentom. I ne samo to. Fizioterapeuti u domu zdravlja su obučili Aleksandra, Antonijeovog asistenta, da mu i sam pomaže u izvođenju vežbi, bez čije redovne primene bi Antonije vrlo brzo bio uskraćen za bilo kakve fizičke aktivnosti i kretanje. Pored vežbi, često provode vreme i u druženju, odlasku u bioskop ili pozorište. Što je najvažnije, ovom podrškom je Antonije dobio mogućnost da i sa svojom suprugom i sinom živi jedan kvalitetniji i aktivniji život. O tome koliko mu ova usluga znači, on je rekao i sledeće: „Veoma mi znači, sada mogu da rešim probleme od vitalnog značaja a koje ranije nisam mogao da rešim“. Jedan od problema/predrasuda bio je strah od korišćenja invalidskih kolica koja je Antonije prihvatio tokom trajanja projekta. Shvatio je da mu ona olakšavaju kretanje i produžavaju vreme koje sa svojom porodicom, suprugom i malim sinom, provodi van kuće.

Centar za podršku porodici

Savetodavni i edukativni rad sa pojedincima i, posebno, članovima njihovih porodica, ima za cilj da psihosocijalnom podrškom pomogne u svakodnevnom funkcionisanju i interno raseljenim licima koja su zaposlena na projektu ali i drugima koji žive na teritoriji Zvezdare kao i korisnicima socijalnih usluga - osobama sa invaliditetom i članovima njihovih porodica. Projekat podstiče sve žitelje Zvezdare na prihvatanje aktivnog odnosa prema sopstvenom životu i problemima, drugim

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111

www.socijalnainkluzija.rs

ljudima i zajednici u kojoj žive, informisanje o raspoloživim socijalnim, radnim, obrazovnim i drugim pravima i načinu njihovog ostvarivanja. Ova podrška je posebno važna jer se većina, kroz istraživanje i razgovor, izjasnila da više očekuju od institucija nego od sopstvenog angažovanja u rešavanju egzistencijalnih problema. Do sada je usluge Centra koristilo ukupno 66 porodica i oko 130 pojedinaca.

Neki korisnici, posebno roditelji dece sa invaliditetom, nakon uključivanja u aktivnosti, rekli su nam da im proteklih dvadeset godina niko u zajednici nije ponudio ništa, da su uglavnom prepušteni sami sebi, da im podrška ali i sama prilika da govore o svojim problemima, mnogo znači. Slavica Labović, sa statusom IRL iz Peći, koja je zaposlena na projektu, rekla nam je da poslednjih osam godina intenzivno traži posao sa diplomom pravnika i da je već izgubila svaku nadu da će se ikada više zaposliti. U početku nije imala jasnu ideju šta će raditi u okviru projekta „Centra za podršku porodici“ i da je angažovanje prihvatila u nedostatku bilo kakvog posla. Pored toga što je rad na Info pultu njoj lično pružio dragocene informacije korisne u svakodnevnom životu, Slavica često ističe da je u „Centru“ stekla dragoceno i ljudsko i radno iskustvo i da joj je zbog toga drago što je projektni tim, nakon selekcije prijavljenih kandidata, izabrao baš nju. „Mislila sam da je meni i mojoj porodici najteže, a sad, posle iskustva u Centru i na Info pultu, vidim da ima porodica koje žive mnogo teže od moje i, što je meni posebno važno, da postoje situacije u kojima i ja mogu nekome da pomognem što me čini jačom i snažnijom za moju decu i porodicu“, poručila je Slavica.

Centar za podršku porodici se trudi da izađe u susret svim zahtevima

Dubljska 8, 11000 Beograd, Republika Srbija; Telefon:+381 11 24 00 277; Fax: +381 11 24 00 111

17

Vesti sa projekta

Obuka EU za 218 interno raseljenih lica

Tokom marta i aprila 2012, projekat Unapređenje životnih uslova, prava i zapošljavanja izbeglih i raseljenih lica u Srbiji, organizovao je seriju obuka za interno raseljena lica iz oblasti pružanja usluga socijalne zaštite. Ukupno pet serija obuka je organizovano u Kragujevcu, Novom Sadu, Nišu, Beogradu i Paraćinu, gde je 138 interno raseljenih lica iz 25 opština i gradova imalo priliku da stekne znanja i veštine neophodne za pružanje usluga: nega u kući za stara lica, centri za pomoć porodici, dnevni centri i život uz podršku licima sa invaliditetom. Ovo je nastavak prve serije treninga iz jula 2011, kada je 80 interno raseljenih lica dobilo obuku iz oblasti sistema socijalne zaštite i funkcionisanja odabranih usluga.

Uz podršku akreditovanih trenera Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu, ove obuka je imala za cilj da osposobi interno raseljene za obavljanje uskospecijalizovanih poslova socijalne zaštite i time poboljša njihov položaj na tržištu rada. Većina obuka trajala je nedelju dana i sastojala se iz teorijskog i praktičnog dela. Posebno je značajna činjenica da su svi polaznici koji su uspešno položili završni test dobili certifikat kojim su kvalifikovani da rade kao pružaoci usluga socijalne zaštite bilo gde u Srbiji.

Učesnici obuka, odnosno 103 interno raseljena lica, već su našla zaposlenje kao pružaoci usluga u okviru 28 projekata socijalne inkluzije za koje je Evopska unija početkom ove godine dodelila bespovratnu pomoć od 2,6 miliona evra lokalnim samoupravama u Srbiji. Kao što jedan od polaznika obuka zaključuje, "omogućena nam je obuka, uvod u posao i sama mogućnost pronalaska posla."

Učesnici obuka unapredili su svoje znanje

Mala zanimljivost o učesnicima

Na samo jednoj od obuka, od ukupno 21 učesnika, ispostavilo se da njih 14 ukupno ima 44 dece! Za budućnost ovih mališana će posebno biti značajna činjenica da će njihovi roditelji nakon obuka i praktičnog rada na opštinskim projektima socijalne inkluzije ubuduće lakše dolaziti do zaposlenja.

Posvećeni pružaoci usluga, zadovoljni korisnici

"Ovaj projekat je odličan jer je doneo nove stvari u živote dece i dao im je volju da se bore i idu kroz život sa osmehom, bez obzira na veličinu problema koji ih muči. Ovaj projekat takođe i roditeljima daje više vremena da pozavršavaju svoje obaveze van kuće. Svi zaposleni su veoma prijatni, profesionalni i spremni na saradnju. Posebno mi se sviđa što su aktivnosti Dnevnog centra promenile rutinu koji je moj sin imao svakog dana svog života. Sada je njegov život bogatiji i aktivniji. Mislim da je ovo sjajan projekat, i još jedan pokazatelj kako male stvari čine život mnogo lepšim. Nadam se da će ovo prerasti u nešto stalno jer bi to svima mnogo značilo", reči su jednog roditelja čije dete koristi usluge Dnevnog centra uspostavljenog u jednom od opštinskih projekata.

Korisnici usluga u opštini Savski venac sada imaju nove mogućnosti

Mnogi slični utisci su zabeleženi tokom poseta monitora u 28 opština i projekata socijalne inkluzije. Proces monitoringa je otpočeo u aprilu mesecu 2012. godine i do kraja avgusta su realizovana dva ciklusa monitoringa. Posete su koncipirane na način koji omogućava uvid u kvalitet projektnog menadžmenta (sastanak sa projektnim timom), kapacitete pružaoca usluga (sastanak sa pružaocima usluga), sastanci sa predstavnicima lokalne samouprave i posete korisnicima usluga uspostavljenih projektom. Treći ciklus monitoring poseta će se realizovati u periodu od druge polovine septembra do kraja novembra 2012. godine.

Monitori imaju dvostruku ulogu – s jedne strane prate ostvarenje indikatora definisanih projektom, a s druge, pružaju mentorsku podršku njihovom ostvarenju. Process monitoringa u velikoj meri doprinosi ostvarivanju rezultata usmerenih ka:

- stvaranju održivih institucionalnih međusektorskih mehanizama (Saveća za socijalnu politiku) koji omogućavaju participativni pristup u kreiranju i implementaciji lokalnih politika za interno raseljena lica, stare, odrasla lica sa invaliditetom i decu sa smetnjama u razvoju (u okviru pojedinih projekata planirana je izrada/revizija lokalnih strateških dokumenta za socijalnu zaštitu, odnosno izrada akcionih planova za izbegla lica i IRL)
- uspostavljanju održivih socijalnih usluga (pomoć u kući za stare, pomoć u kući za decu sa smetnjama u razvoju, stanovanje uz podršku, dnevni boravci i klubovi za stare, centar za lokalne socijalne usluge i sl.)
- integrisanju interno raseljenih lica u lokalnu zajednicu – sertifikovanim trening programom je omogućeno uspostavljanje profesionalnih kapaciteta za pružanje usluga, a posebno uključenosť u pružanje usluga omogućilo im je širenje socijalnih mreža i kontakata u zajednici.

Tokom monitoringa je utvrđeno da svi projekti pružaju usluge dobrog kvaliteta. Pružaoci usluga su posvećeni, a korisnici više nego zadovoljni projektima. Glavni izazov koji je bio prisutan tokom svih poseta vezan je za održivost projekata.

"Nikad ranije ni od koga nisam dobio pomoć. Svog sina nisam izveo iz stana godinama. Dolasci ove gospođe (pružalac usluge) pružaju mi ne samo logističku podršku koja mi je očajnički trebala već i nadu da ljudi sa invaliditetom i njihove porodice nisu u potpunosti ignorisani od strane društva", kaže otac 30-godišnjeg momka obolelog od cerebralne paralize.

Monitoring tim tokom posete opštini Alibunar

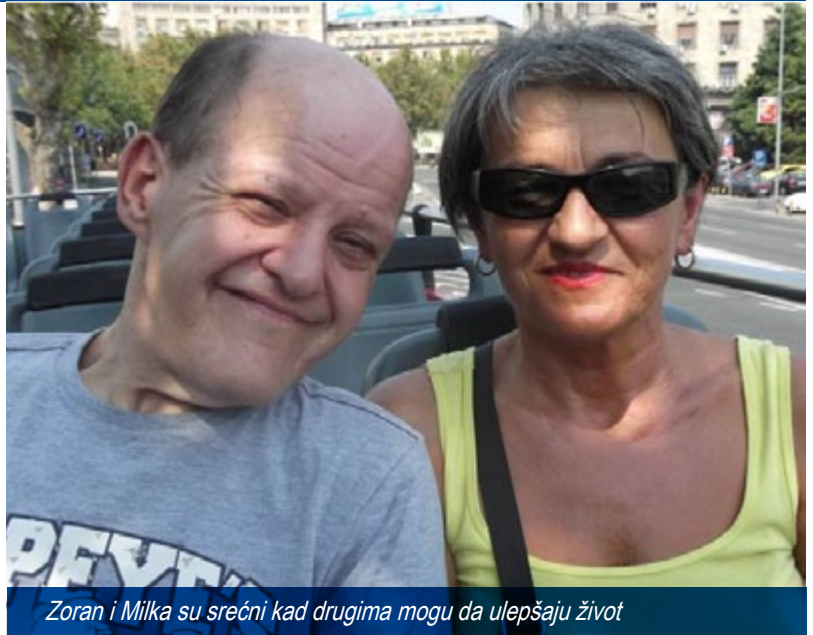
Pozitivan primer iz života

Izdvojili smo za vas ovu priču o hrabrosti da se prevaziđu sopstvene nedaće / optimizam podeli sa onima kojima je najpotrebniji

Zoran i Milka „Zvezdarski šetači“

U zajedničkom zadovoljstvu dugim šetnjama gradom spojila ih je usluga stanovanje uz podršku. Možete ih sresti u svako doba i na svakom mestu kako uživaju šetajući i pričajući.

Milka je jedna od asistenkinja koja je, zahvaljujući projektu “Ka boljoj integraciji u zajednicu – zapošljavanje izbeglih i interno raseljenih lica u usluzi stanovanje uz podršku za osobe sa invaliditetom”, koji finansira Evropska unija, zaposlena i dodatno edokovana u pružanju podrške osobama sa invaliditetom. Do tada, kako kaže, nikada nije ni pomislila, da bi tako nešto mogla da radi. Sada, nakon 9 meseci uključenosti u projekat, svedoči: „Otkrila sam novu sebe! Povratila sam osećanje da radim prave stvari te da svojim radom mogu poboljšati i ulepšati život drugih ljudi. Osetila sam veliko zadovoljstvo u tom poslu.“

Zoran i Milka su srećni kad drugima mogu da ulepšaju život

Zoran je osoba sa invaliditetom koja, osim i intelektualnih teškoća ima težak problem inkontinencije (gubitka kontrole mokrenja i defekacije) što mu značajno smanjuje vreme i radijus kretanja. „ Od kada smo krenuli u kilometarske šetnje po Beogradu i njegovoj okolini, sve Zoranove teškoće značajno su ublažene. Osim što je razvio kondiciju, brzinu i snagu pokreta, uspostavio je i bolju kontrolu fizioloških potreba a uz to, on naprosto sija od sreće dok pravimo planove naših budućih šetnji po Zemunskom keju, Adi Ciganliji, Avali...“

Projekat “Ka boljoj integraciji u zajednicu –zapošljavanje interno raseljenih lica u usluzi stanovanje uz podršku za osobe sa invaliditetom u zajednici“ realizuje opština Zvezdara u partnerstvu sa Asocijacijom za promovisanje inkluzije Srbije i srpskim demokratskim forumom. Projektom je angažovano troje interno raseljenih lica koja, uz članove stručnog tima Api Srbije, pružaju podršku za 12 osoba sa invaliditetom u 3 stambene zajednice. Kroz pružanje podrške u organizaciji svakodnevnog života kao i kroz uključivanje osobe sa invaliditetom u veliki broj aktivnosti u otvorenoj sredini, interno raseljena lica se neposredno i same integrišu u sve tokove života zajednice.

OSTANITE SA NAMA DO SLEDEĆEG BROJA!

Poruka urednika:

Dragi čitaoci,

Bilo bi nam veoma drago da dobijemo povratne informacije od vas, kao i vaše komentare . Kada god biste želeli nešto važno da kažete ili podelite sa nama, biće nam više nego drago da objavimo vaše priče, saopštenja za štampu, fotografije, linkove, video i druge materijale. Slobodno nam se obratite u svako vreme ako vam treba savet u vezi sa vašom promocijom ili naporima da se uspostave komunikacije. Upamtite, kada naše akcije postanu vidljive ljudima oko nas, to znači da su naši rezultati održivi!

Srdačan pozdrav,

Unapređenje prava, i zapošljavanja i životnih uslova izbeglih i raseljenih lica u Srbiji